

**EUROPSKI PARLAMENT INTERNACIONALIZIRAO
SPORNI SRBIJANSKI ZAKON I SLUČAJ VELJKA MARIĆA**

Srbija će morati promijeniti Zakon i vratiti Veljka Marića Hrvatskoj

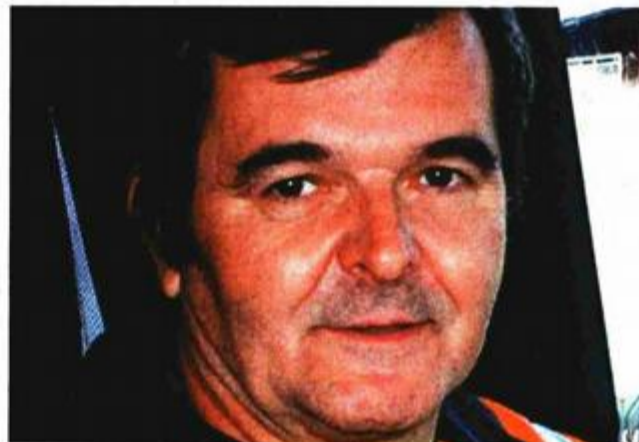
Piše: **MARKO CURAĆ**

Pozvavši Srbiju da u duhu pomirenja i dobrosusjedskih odnosa sa susjedima i Europskom komisijom razmotri Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine, Europski parlament (EP), u biti, po prvi put glasno je internacionalizirao sporni srbijanski zakon o regionalnoj jurisdikciji. Gotovo istodobno na mrežnim stranicama *CitizenGo*, međunarodne zajednice aktivnih građana koji suraduju radi zaštite i unaprjeđenja života, obitelji i ljudskih prava, počelo je potpisivanje *online* peticije kojom se traži žurno prebacivanje hrvatskoga branitelja **Veljka Marića** u Hrvatsku jer se smatra da mu se u Srbiji teško krše ljudska prava, onemogućuje pošteno suđenje, budući da sudski postupak protiv njega traje već pet godina i ne nazire mu se kraj. Zatvorske mu vlasti ne osiguravaju potrebnu zdravstvenu skrb i ne dostavljaju potrebne lijekove. Građani peticijom zahtijevaju da se stave izvan snage članci 2. i 3. Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa Srbije u postupcima za ratne zločine jer su u suprotnosti s međunarodnim i kaznim pravom, budući da se njima krše načela pravne sigurnosti i nemiješanja u unutarnje poslove drugih država te ugrožava suverenitet Republike Hrvatske i država Europske unije čiji su državljani sudjelovali u obrani Hrvatske.

ZA AMANDMAN SE IZBORILI HRVATSKI EUROZASTUPNICI IZ REDOVA PUČKE STRANKE

Usmeni amandman, kojim se od Srbije traži razmatra-

Srbija se više ne će moći izmotavati glede promjene spornih članka svoga zakona i temeljem toga izbjegavati vratiti Veljka Marića Hrvatskoj jer će se u protivnome za manje od godinu dana suočiti s istim problemom na zatvaranju poglavlja 23., a tada Hrvatskoj ne će biti potrebno iznositi argumente, nego samo reći: stop

Kad je riječ o stajalištima EK, moramo se pitati čije stavove zastupa povjerenik Neven Mimica i zna li razliku između univerzalne i regionalne jurisdikcije koju želi prokrijumčariti Srbija

nje Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine, koji hrvatske vlasti u posljednjih nekoliko godina nisu uopće pokušale ozbiljno osporiti, a Europski parlament prihvatio na inicijativu hrvatskih zastupnika (**Plenković, Šuica, Maletić, Stier i Petir**) iz redova Europske pučke stranke, omogućuje hrvatskoj Vladi i diplomaciji da odlučnije, uz potporu suverenih država nastalih raspadom SFRJ, traži promjenu spornoga zakona, ali i oslobađanje hrvatskog branitelja Veljka Marića, koji je prije pet godina uhićen, a da nije bio ni na Interpolovoj međunarodnoj tjeratici, niti na popisima osumnjičenih za ratne zločine koje su razmjenjivale Republika Hrvatska i Republika Srbija. Njegovo uhićenje u takvim okolnostima, budući da je više puta ranije polazio poslovno kroz Srbiju, može se smatrati svojevrsnom otmicom. Zastupnici Hrvatskoga sabora trebali bi konačno donijeti svoju deklaraciju kojom bi odredili smjer djelovanja hrvatske Vlade glede spornoga zakona, ali i drugih ništa manje važnih amandmana koji su postali sastavnim dijelom Rezolucije o napretku Srbije koju je prihvatio Europski parlament. Jedino tako u nadmetanju s pravnim i državnim načelima ne će se izgubiti Veljko Marić. Hrvatska država obvezna je skrbiti o svakome svojem državljaninu, posebno kad se nađe u okolnostima iz kojih sam nema izlaza.

Tvrđnja hrvatskoga eurozastupnika **Joze Radoša**, bliskoga aktualnoj vlasti, da je formulacija amandmana "vrlo

blaga" otvara pitanje što je hrvatska diplomacija, čija čelnica **Vesna Pusić** u posljednje vrijeme putuje svijetom kako bi osigurala svoju novu poziciju u UN-u, učinila da ta formulacija bude jača, rekli bismo imperativna. Jer dok je srbijanska diplomacija upregnula sve svoje pravne i stručne snage i lobiste da prvo godišnje izvješće o napretku Srbije ne bude nepovoljno za nju, hrvatski eurozastupnici iz redova Pučke stranke, ostali su usamljeni, vodili su samostalnu bitku, kao da ne dolaze iz države koja je prošla pristupne pregovore i postala članica EU. Na sve važne adrese poslane su čitave šprance tekstova iz kojih se može jasno prepoznati rukopis pravnoga zastupnika u protutužbi Srbije pred Međunarodnim sudom kako bi se dobilo što više pristaša za stav da srbijanski zakon nije izvan okvira europske pravne stečevine. Dovoljno se samo sjetiti zapjenjena nastupa **Simona Morduea**, direktora u Općoj upravi Europske komisije za odnose sa susjedima i pregovore o proširenju, koji je 23. veljače na Odboru za vanjsku politiku EP-a bez valjane argumentacije, razbacujući se političkim ispraznicama, tvrdio kako ne bi bilo u redu u ovome trenutku tražiti od Srbije promjenu zakona koji je vrlo sličan zakonima koji se primjenjuju u nekoliko država članica EU. Iznoseći stajalište Europske komisije, utvrdio je da bi u ovome trenutku uvjetovanje otvaranja poglavlja 23. bio štetan presedan. Kad je riječ o stajalištima EK, čovjek se mora pitati čije stavove u tome tijelu zastupa povjerenik **Neven Mimica** i zna li razliku između univerzalne i regionalne jurisdikcije koju želi prokrijumčariti Srbija

SRBIJA SE VIŠE NE ĆE MOĆI IZMOTAVATI

Srbija se više ne će moći izmotavati glede promjene spornih članka svoga zakona i temeljem toga izbjegavati izručiti Veljka Marića Hrvatskoj jer će se u protivnome za manje od godinu dana suočiti s istim problemom na zatvaranju poglavlja 23., a tada ne će biti potrebno iznositi argumente, nego samo reći: stop. Možda će već tada biti netko mnogo odlučniji i zainteresiraniji za cijeli problem od aktualne ministricke, koja s bivšim predsjednikom **Ivom Josipovićem** snosi najveću krivicu što je Veljko Marić još zatočen u srbijanskoj "prokletoj avliji". Umjesto da su tražili povlačenje dvaju spornih članaka srbijanskoga zakona o regionalnoj, a ne kako se to želi podvaliti univerzalnoj jurisdikciji, te izručenje Veljka Marića Hrvatskoj, oni su se bavili kompromitacijom i rušenjem hrvatskoga Zakona o ništetnosti određenih pravnih akata bivše JNA, bivše SFRJ i Srbije, optužujući HDZ da je zakon donio radi pojedinaca. Hrvatski zakon bio je obrambeni akt pred pravosuđnom agresijom Srbije i pokušajem da provede niz insceniranih suđenja za zločine genocida visokim hrvatskim dužnosnicima, kako bi se pojavili pred Međunarodnim sudom s kakvim-takvim argumentima. Ta rabota, svjesno ili nesvjesno, imala je svoje kumove u Hrvatskoj, kako bi se Hrvatsku držalo *kuš*. Isti je to onaj obrazac iz komunističkih vremena kada je svaki slobodni hrvatski glas bio izvrgnut progonu zbog navodnoga nacionalizma, kako bi se na nogama držala jedna protuprirodna tvorevina zasnovana na srpskome hegemonizmu. Nakon što je profesor kaznenoga prava na zagrebačkome Pravnom fakultetu **Davor Derenčinović** prije nekoliko godina objavio komentar Zakona o organizaciji i na-

dležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine Republike Srbije, novinari *Večernjeg lista* (Ivanka Toma i Tomislav Krasnec) umjesto što na razne načine brane izgubljenu poziciju bivšega Predsjednika, mogli bi s malo više strpljenja pročitati spomenuti članak i javnosti dati na uvid argumente koji jasno pokazuju da *raison d'eter* spornoga srbijanskog zakona leži izvan pravne arene i zadire duboko u sferu politike.

UMJESTO POLITIČKIH TRIKOVA TREBA PROMICATI STRUČNE ARGUMENTE

“Proglasivši se na temelju posebnoga zakona nadležnom za sve ratne zločine počinjene od 1991. na teritoriju bivše Jugoslavije, Srbija kao da, nastavljajući Miloševićeve težnje, pretendira na ulogu univerzalne sljednice SFRJ, dok u postupku pred Međunarodnim sudom povodom hrvatske tužbe za genocid odriče kontinuitet sa SFRJ i Miloševićevom SRJ”, napominje Derenčinović. Jer, kako dodaje, nije poznato da bi neka država proširivala područje kaznene vlasti i nadležnosti svojih pravosudnih tijela na kaznena djela počinjena izvan područja te države i to selektivno, primjenjujući i svoju kaznenu vlast na teritorij drugih, točno određenih suverenih država. Takvo ovlaštenje za takvo postupanje, kako zapaža, u međunarodnome pravu imaju isključivo Ujedinjeni narodi, koji su putem Vijeća sigurnosti i ovlasti, koje ono ima u okviru poglavlja VII. Povelje UN, osnovali *ad hoc* međunarodne kaznene tribunale.

Stoga je ispravan zaključak: kad za tom ovlasti posebne država koja je član te međunarodne organizacije, ona ugrožava upravo one vrijednosti koje su Poveljom organizacije, a to su suverena jednakost država i načelo nemiješanja u unutarnje poslove drugih država. Činjenica je da se i u hrvatskome Kaznenom zakonu nalazi regulirana univerzalna nadležnost, ali ona nije utvrđena s obzirom na bilo koju skupinu država, nego je zaista univerzalna. Zato je nedavna izjava predsjednika zagrebačkog Županijskog suda **Ivana Turudića** u *Večernjem listu*, u svezi s time, više nego smiješna. Nabija na nos premijeru **Zoranu Milanoviću**, koji opravdano tvrdi da sa svojim zakonom o univerzalnoj jurisdikciji Srbija ne može ući u EU, hrvatski Kazneni zakon, a da pritom ne vidi temeljnu razliku koja Srbiji omogućuje regionalnu jurisdikciju, nepoznatu u suvremenome poredbenom i međunarodnom pravu, zasnovanu na hibridu triju načela – teritorijalnoga, univerzalnog i realnoga. Jer time praktično Srbija uzima za pravo biti policajac, tužitelj i sudac na području bivše Jugoslavije, gdje se do jučer eksponirala kao agresor, a prije toga s batinom u ruci, u dvije Jugoslavije, punih sedamdeset godina, pokušavala držati na okupu i u pokornosti nesrpske narode. Ali nisu samo Turudiću nejasne stvari u svezi sa srbijanskom regionalnom jurisdikcijom. To je nejasno i bivšem predsjedniku Ivi Josipoviću, koji je izjavio: “Kada je riječ o univerzalnoj jurisdikciji, imamo je mi i mnoge druge zemlje, iako na nešto drukčiji način, zato nisam siguran u kojoj će mjeri, ako neka buduća vlada bude tražila tako nešto, morati promijeniti i naše zakonodavstvo” (JL, online, 7. veljače). Gotovo pet godina trajalo je lažno obmanjivanje hrvatske javnosti, u čemu su sudjelovali nekritički glavni hrvatski mediji, s lijeva i desna, plasirajući jeftinu laž da je

Smiješno je što predsjednik zagrebačkoga Županijskog suda Ivan Turudić ne vidi temeljnu razliku koja Srbiji omogućuje regionalnu jurisdikciju, nepoznatu u suvremenome poredbenom i međunarodnom pravu, zasnovanu na hibridu triju načela – teritorijalnoga, univerzalnog i realnoga

Zakon o ništetnosti donesen radi **Vladimira Šeksa**. Čak su taj zakon nazivali Lex Šeks. U stvari, svrha hrvatskoga zakona bila je prisiliti Srbiju da povuče politički i stručno sporne članove zakona o tzv. univerzalnoj jurisdikciji koji su aktivirani 2010., i nakon toga uslijedila serija uhićenja. Da tjeralice po spornome srbijanskom zakonu nisu prihvatljive međunarodnoj zajednici, jasno se moglo zaključiti kad su u Londonu i Beču pravomoćno oslobođeni bosansko-hercegovački državljani **Ejup Ganić** i **Jovan Divjak**. No kad je prošloga tjedna Europski parlament prihvatio spomenuti usmeni amandman hrvatskih eurozastupnika, postalo je valjda svima u Hrvatskoj jasno zašto je bio potreban Zakon o ništetnosti. Srbija će morati promijeniti sporni zakon i utamničenoga Veljka Marića izručiti Hrvatskoj. Političko-pravni triler kojim je Srbija željela preveslati EU ide polako ali sigurno prema svojem kraju. Izvjestitelj za Srbiju njemački političar **David McAllister** (CDU) izjavio je prilikom prihvaćanja Rezolucije o Srbiji da je vlak iz Beograda na putu prema Bruxellesu. Toj konstataciji možemo se radovati, ali pritom treba jasno reći kako se nadamo da će srbijanski vlak na tome putu, punome pružnih prijelaza, tunela, mostova i vijadukta, strogo poštivati prometne znakove.

